

Урок 2

Тема уроку: Людина і комп'ютер

Мета уроку:

1. Ознайомити учнів зі сферою застосування сучасних комп'ютерів та їх призначенням; систематизувати знання учнів про призначення різних пристроїв: для роботи із зображеннями та відео; зі звуками.
2. Формувати уявлення про комп'ютер як пристрій для обчислень, роботи з текстами, зображеннями, передавання повідомлень.
3. Формувати вміння отримувати відомості зі схем, знаків, ілюстрацій, виявляти суть і властивості об'єктів, робити висновки на їх основі.
4. Формувати контрольні-оцінні вміння: застосовувати знання та способи діяльності у різних ситуаціях; проводити самоперевірку усних висловлювань і письмових робіт; оцінювати результати власного навчання.
5. Розвивати логічне мислення.

Обладнання: проектор, мультимедійна дошка, наявність ПК; Робочий зошит № 1 у кожного учня.

ХІД УРОКУ

I. Організація навчальної діяльності.

Повторення правил поведінки у комп'ютерному класі.

II. Виявлення навчальних потреб учнів.

Учитель буде бесіду, спираючись на досвід дітей щодо використання комп'ютерів батьками у різних сферах професійної діяльності; акцентує увагу на думці батьків щодо зручності та швидкості в роботі завдяки використанню ПК; знаючи професії батьків, спрямовує бесіду на наведення конкретних прикладів використання, наприклад: *мама ... обчислює, інша – працює з текстами, тато ... малює...* і т. ін.

Виявлення обізнаності щодо назв пристроїв для роботи із зображенням та відео можна організувати у вигляді вікторини з демонструванням слайдів.

III. Оголошення теми уроку. Визначення цілей уроку.

IV. Ознайомлення з теоретичними відомостями.

1. Вступна бесіда про використання комп'ютера людиною.

Пошук відповідей на запитання за текстом підручника, (с. 13), наприклад:

- *Які дії виконує людина, використовуючи комп'ютер?*

Інформація для вчителя: Важливо не застосовувати з назвами пристроїв слова, які, зазвичай, використовують з назвами істот. Ми не говоримо: *праска допомагає мені прасувати, пральна машина – помічник у пранні*, лише ми *прасуємо праскою*, тому вживання образних висловів, таких як *комп'ютер – наш друг і помічник*, порівняння його з живою істотою шкодить загальному, особливо початковому сприйманню дитиною предметів, створених людиною.

Людина використовує комп'ютер, щоб зберігати відомості, працювати з ними та передавати іншим. Люди різних професій користуються комп'ютером: композитор і письменник, лікар і вчений, інженер і агроном та інші. Комп'ютером користуються у навчанні. За комп'ютером діти грають в різні ігри.

Слід обговорити конкретні приклади можливих дій учня в майбутньому за комп'ютером. Якщо уявлення учнів недостатні, вчитель доповнює: *комп'ютер використовують, щоб отримувати нові знання, створювати малюнки та тексти, виступати перед однокласниками, шукати цікаві відомості, вивчати математику, спілкуватись з однодумцями ...*

2. Бесіда про використання людьми різних професій сучасних комп'ютерів (за схемою у підручнику, с. 13).

Обговорення слід починати з професій, які знайомі дітям. Якщо у класі немає батьків, професії яких зазначено у схемі, або діти не поінформовані щодо них, учні шукають відповіді на запитання вчителя у тексті рубрики **Вивчаємо** у підручнику (с. 13).

У кожному офісі можна побачити людей, які використовують комп'ютер. Касири, користуючись комп'ютером у магазинах, обчислюють вартість покупок. В аптеці можна дізнатися, чи є потрібні ліки. У бібліотеці для пошуку книжки достатньо ввести в комп'ютер прізвище її автора та назву. Комп'ютер використовують, щоб купити квиток на потяг, літак, автобус. У банках зберігають в комп'ютерах відомості про рахунки вкладників. Без комп'ютера складно уявити роботу будь-якої сучасної фірми чи компанії.

3. Формулювання головної ідеї уроку.

Головну ідею уроку сформульовано у визначенні (с. 13):

Комп'ютер людина використовує під час роботи, навчання та відпочинку.

4. Бесіда за текстом та малюнками підручника. Пристрої для роботи із зображеннями та відео (с. 14–15).

Важливо сформулювати не лише поняття про пристрої, а й вміння формулювати зв'язні висловлювання про особливості використання пристроїв для роботи із зображеннями та відео, а також вміння класифікувати пристрої за цими ознаками.

Учням пропонується сформулювати речення про кожен пристрій так, щоб у реченні були назва пристрою та слова: *малюнки, картинки, фото, відео*. Так учитель матиме змогу виявити рівень обізнаності дітей. За потреби пропонує прочитати текст і розглянути зображення на с. 14. Якщо в класі є такі пристрої, пропонує учням порівняти їх.

*За допомогою **фотоапаратів** створюють фото із зображенням природи, людей, тварин і подій. А за допомогою **відеокамер та веб-камер** зберігають не лише зображення живих істот та предметів, а й їхні рухи та звуки.*

*Переглядають зображення та відео на **моніторах, медіаплеєрах, телевізорах, сучасних мобільних телефонах**. Для показу малюнків, відео на великому екрані використовують **проектор**.*

*У деяких класах на уроках використовують **мультимедійні дошки**.*

Роздрукувати малюнок можна за допомогою **принтера**.

Сканер – це пристрій, який переводить зображення на папері або фотоплівці у вигляд, «зрозумілий» комп'ютеру. Після сканування зображення його можна змінювати на комп'ютері. Наприклад, вирізати, розфарбовувати, змінювати колір тощо.

5. Бесіда за текстом та малюнками підручника. Пристрої для роботи зі звуком (с. 15–17).

Учні розглядають малюнки на с. 16–17 та ознайомлюються з текстом підручника. У бесіді слід зазначити особливості використання пристроїв людьми різних професій. Якщо знань учнів про особливості професій звукорежисера, композитора недостатньо, то вони шукають відповідні речення в підручнику.

Орієнтовні вказівки та запитання вчителя:

- *Знайдіть та прочитайте, яким пристроєм користуються вчені, записуючи мову спілкування тварин.*
- *Як організовують свою роботу композитор, звукорежисер, використовуючи сучасні пристрої?*

Плеєр, мікрофон, диктофон, колонки, навушники, гучномовці, радіо, телефон – спеціальні пристрої для роботи зі звуком. Відеокамера, телевізор призначені для роботи не лише з відео, а й зі звуком.

Для того щоб відтворювати звуки, до комп'ютера приєднують колонки, навушники. Для запису звуків використовують мікрофон.

Використовують комп'ютер у своїй роботі люди, професії яких пов'язані зі створенням та зміною звуків. Композитор створює нову мелодію. Звукорежисер і звукооператор добирають необхідні звуки, музику до телепередач, кінофільмів, мультфільмів. Учені, які вивчають природу, життя тварин, записують на диктофон мову їх спілкування.

Гучномовці потрібні під час свят, мітингів, коли збирається багато людей. Актори, співаки під час виступів користуються мікрофоном.

У подорожі можна слухати музику, казки, оповідання, використовуючи плеєр, планшет, мобільний телефон чи смартфон, до яких приєднують навушники.

V. Демонстрація розуміння здобутих знань.

1. Обговорення теоретичних питань у бесіді про використання комп'ютера людьми різних професій.

Зошит № 1, с. 5. Працюємо в парах. Вправа 1. Комп'ютер у професії.

Використовуючи зміст кожного зображення, учні формулюють речення про різні використання комп'ютера людиною. Важливо, щоб у кожному реченні були слова: *комп'ютер, назва професії людини, дієслово – діяльність людини*. Якщо під час попередньої бесіди з'ясувалось, що діти добре знають назви більшості професій, то вправу можна виконувати в парах.

Об'єднавшись у пари, учні обговорюють використання комп'ютера людьми різних професій. Учитель, зокрема, може дати завдання:

- *Придумайте по 3 зв'язних речення до малюнка.*
- *Уявіть, що в майбутньому у вас буде професія...*

- *Придумайте 3 речення, в яких говорилось би про використання комп'ютера.*
Кожна пара придумає речення лише до одного малюнка, який їм призначає вчитель.

Учитель пропонує послухати кілька текстів, що були придумані учнями в парах. Закінчивши обговорення, учні записують у зошитах назви професій:

- с. 5 — *космонавт, лікар, актори (артисти або співаки);*
- с. 6 — *продавець, пілот літака, перукар.*

2. Обговорення теоретичних питань у бесіді про пристрої для роботи із зображеннями та відео. Учні відповідають на запитання рубрики *Обговорюємо* (підручник, с. 14).

- *Людам яких професій комп'ютер став у пригоді для створення та зміни малюнків?*
(Художникам, веб-дизайнерам, теслярам, виробникам меблів, посуду, одягу, будівельникам, інженерам, архітекторам, гончарам ...)
- *Якими інструментами користуються сучасні художники?*
(Комп'ютерами, фотоапаратами, принтерами, сканерами, смартфонами ...)
- *Які малюнки ти мрієш створити за допомогою комп'ютера?*
- *Де зберігають люди свої малюнки, фото?*
(У паперових альбомах, медіаплеєрах, комп'ютерах.)
- *Назви пристрої для створення фото та відео.*
(Фотоапарати, відеокамери, комп'ютери, принтери (лише для друкування фото).)
- *Назви пристрої, які використовують для перегляду фото та відео.*
(Комп'ютери, медіаплеєри, фотоапарати, відеокамери.)

3. Обговорення теоретичних питань у бесіді про пристрої для роботи зі звуком.

Учні відповідають на запитання рубрики *Обговорюємо* (підручник, с. 17).

- *Люди яких професій використовують комп'ютер для роботи зі звуком?*
(Композитори, звукорежисери, звукооператори, співаки.)
- *Хто найчастіше використовує у своїй роботі мікрофон?*
(Диктори, співаки, артисти, актори.)
- *Чи використовують твої батьки або знайомі пристрої для роботи зі звуком? Які?*
- *Які пристрої використовують для слухання музики, казок під час подорожей?*
(Плеєр, мобільний телефон або смартфон з навушниками.)
- *Якими пристроями для роботи зі звуком користуєшся ти?*

4. Обговорення в парах. Називання пристроїв, що використовуються для роботи із зображеннями, опрацювання звуків. Пошук зайвих пристроїв. Робота із зошитом.

Зошит № 1, с. 7. Працюємо в парах. Вправа 2. Звук і зображення.

До комп'ютера під'єднано пристрої:

- для роботи зі звуком: *мікрофон, плеєр, колонки, відеокамера, телефон, навушники* (проводом блакитного кольору);
- для роботи із зображеннями: *принтер, графічний планшет, фотоапарат* (проводом червоного кольору);

- для роботи з відео: *відеокамера* (проводом жовтого кольору).
До жодної з груп не належать *джойстик* і *мишка* (провід зеленого кольору).

Інформація для вчителя: Джойстик – маніпулятор, що найчастіше використовується для ігор. Маніпуляторами є також мишка, тачпад, трекбол.

VI. Фізкультпауза.

VII. Використання знань у практичних завданнях. Закріплення нового матеріалу. Систематизація знань.

1. Впізнавання пристроїв для створення фото.

Зошит № 1, с. 8. *Міркуємо*. Вправа 4. Пристрої для створення фото.

- *Розгляньте малюнки пристроїв*. На малюнку (зліва направо): *смартфон, відеокамера, фотоапарат, телефон, навушники, мобільний телефон*. Зайвими є *телефон* та *наушники*, бо їх не використовують для створення фото.
- *Розкажіть, якими з цих пристроїв користуєтесь ви та ваші рідні під час прогулянок, подорожей, відпочинку*.

2. Впізнавання та називання пристроїв. Об'єднання пристроїв у групи за певними ознаками.

Зошит № 1, с. 9. *Міркуємо*. Вправа 6. Зайвий пристрій.

У шафі на полицках зображено пристрої (з верхньої полиці до нижньої, зліва направо):

перший ряд: *радіо, мікрофон, навушники* – пристрої для роботи зі звуком; *фотоапарат* – зайвий;

другий ряд: *мобільний телефон, мультимедійна дошка, фотоапарат* – пристрої для роботи із зображеннями; *плеєр* – зайвий;

третій ряд: *ноутбук, телефон, навушники* – пристрої для роботи зі звуком; *відеокамера* – зайва;

четвертий ряд: *смартфон* (кишеньковий комп'ютер), *сканер, принтер* – пристрої для роботи із зображеннями; *колонка* – зайва.

Учні називають правильно всі пристрої, пояснюють, чому їх об'єднано в одну групу, та знаходять зайвий пристрій на кожній полиці.

3. Використання назв пристроїв у повсякденному житті. Доповнення речень.

Зошит № 1, с. 8. *Міркуємо*. Вправа 5. Хто чим буде займатися?

Підсумувати роботу над вправою можна запитанням про пристрої, якими користуються учні після уроків.

Відповідь: Малюватиме за комп'ютером Олеся. Слухатиме казку, використовуючи плеєр, Юрко.

4. Відгадування назв пристроїв за вказаними властивостями.

Зошит № 1, с. 7. *Міркуємо*. Вправа 3. Відгадай.

Відгадки: Мобільний телефон або смартфон. Фотоапарат.

5. Робота в малих групах (у парах).

Складання зв'язної розповіді з використанням назв пристроїв для роботи з відео, зображеннями, звуком.

Придумування зв'язних речень, у яких використовувались би назви 6 пристроїв для роботи:

- а) із зображеннями;
- б) з відео;
- в) зі звуком.

VIII. Підсумок уроку.

1. Підсумкова бесіда за схемою у підручнику, рубрика *Повторюємо* (с. 18).

Користуючись схемою, учні будують зв'язні речення про те, як використовують комп'ютер люди різних професій.

2. Підсумкова класифікація пристроїв за властивостями *працює зі звуком, працює із зображеннями й фото, працює з відео*. Коментоване креслення.

Зошит № 1, с. 9. *Міркуємо*. Вправа 7. Звук, фото, відео.

Запропонувати учням коментоване креслення ліній від слова **Звук** до назв пристроїв послідовно. Кожен учень починає коментувати креслення фразою: *Зі звуком працює смартфон, тому провожу лінію від слова Звук до слова Смартфон.*

3. Підсумкова бесіда щодо особливостей використання пристроїв для роботи зі звуком, зображеннями, відео з акцентом на різноманітні сфери діяльності людей, які користуються цими пристроями.

Орієнтовні запитання вчителя:

- Якими пристроями найчастіше користуються фотографи, художники, звукорежисери, звукооператори, актори?
- Назвіть кілька пристроїв для роботи зі звуком (зображеннями, відео).

4. Демонстрація розуміння назв пристроїв за хмарою слів у підручнику, рубрика *Словничок*, та записування слів до зошита.

5. Рефлексія.

Учні продовжують початки речень:

- *Особливо корисним для мене було дізнатись про...*
- *Я хотів би дізнатись більше про...*

6. Самооцінювання.

Визначення власних знань за допомогою позначок напроти тверджень у стовпчиках *Так* чи *Ні*.

Учні заповнюють таблицю *Перевіряємо* на с. 10 Зошита № 1.

Рекомендації щодо вербального оцінювання досягнень учнів.

1. **Формулювання ключових ідей теми.** Відзначити учнів, які найбільш повно формулювали ключові ідеї уроку та правильно використовували нові терміни.
2. **Демонстрація нових знань під час обговорення.** Відзначити учнів, які найактивніше відповідали на запитання під час обговорення та продуктивно працювали в парах.
3. **Виконання продуктивних завдань з теми.** Відзначити учнів, які успішно виконали завдання.